

Obrovský problém modernej civilizácie

Hrozí plastová potopa sveta?

Sú všade, sú lacné a praktické. Zem je zahľtená miliardami ton umelej hmoty. Vedci varujú – plasty vážne ohrozujú životné prostredie, a tým aj naše zdravie!

Severný ľadový oceán je pokrytý kryhami a nedotknutý ľudskou civilizáciou. To si mysleli aj vedci z výskumnej lode Polárka, až kým nevideli záber, ktorý im ponorka poslala z hĺbky 2 400 metrov: bolo na ňom vrecúško od čipsov! Rameno ponorky ho ihneď skonfiškovalo a o hodinu už vrecko s nápisom „Made in Hongkong“ ležalo v lodnom laboratóriu. Boli v ňom dokonca aj čipsy!

Príroda sa dusí
Tento kuriózný a na prvý pohľad humorný príbeh má tragické pozadie. „Ročne sa celosvetovo vyprodukuje 125 miliónov ton syntetických látok a o 10 rokov ich produkcia stúpne na 200 miliónov ton,“ varujú „antiplastovi“ aktivisti. Zem sa topí v plastoch, ktoré obsahujú jedovaté látky. Z hľadiska znečisťovania a zamerovania

Utopíme sa v mori odpadkov plných jedovatých látok?

prostredia sú plasty najnebezpečnejšou látkou na svete.

Jedovaté fľašky

Málokto tuší, koľko nebezpečných látok v sebe ukrývajú plasty: vo forme hormonálne pôsobiacich látok, ktoré spôsobujú zmeny v bunkách a mozgu – u ľudí, nižších i vyšších druhov zvierat, na súši, vo vode i vo vzduchu. Pri testovaní vzorky z 500 Američanov malo 93 percent z nich v moči bisfenol A, čo je chemická hormonálna napodobenina, používaná hlavne v nerozbitných fľašiach. Má estrogénne vlastnosti a môže spôsobiť množstvo zdravotných problémov, ako zväčšenie prostaty, rakovinu prsníka, metabolické, urologické a genitálne poruchy. Najväčší obsah bisfenolu A zistili u detí pod dvanásť rokov!

Zabíjajú státisíce zvierat

Každoročne sa na ostrovoch v strede Tichého oceánu odohráva dráma. Z pol milióna mláďat albatrosov 200 000 zahynie, lebo ich rodičia krmia plastmi. Ťažko sa im môžu vyhnúť, keď každú hodinu končí v mori 675 ton odpadu a 80 percent z neho predstavujú práve plasty. „Na stupnici od jeden (neškodné) do deväť (ničivé)

predstavuje havária tankera päťku, ale syntetický odpad osmičku,“ vraví uznávaný americký oceánograf, profesor Curtis Ebbesmeyer.

Nezničiteľní škodcovia

V oceáne sa nestráti nič, dokonca ani ohorok z cigarety. Veď plasty sa rozkladajú až po desaťročiach, ba aj stáročiami. Nik sa však necíti za tento problém zodpovedný. Odpad sa totiž vznáša mimo výsošných vôd, a preto nepatrí nikomu. Cena ropy by musela poriadne stúpnuť, aby sa mohla použiť nákladná technika na vyčistenie zamorených oblastí od plastov. „Aj pri úplnom zákaze by sa v morských prúdoch vznášali úlomky umelej hmoty ešte do ďalších 30 – 40 rokov,“ tvrdí profesor Ebbesmeyer. NASA varuje, že je len otázkou času, kedy sa plasty stanú vážnym problémom aj vo vesmírnom priestore. V roku 2006 museli odložiť pristátie raketoplánu Atlantis kvôli plastovému odpadu, ktorý sa vznášal vo vesmíre a križoval jeho dráhu.

NEDEĽA 10.30 ANIMAL

SOS živočíšnej ríše - nezatvárajme oči pred nástojčivými problémami

500 miliárd plastových vrecúšok

sa vyrobí za jeden rok. Keď sa ocitnú v mori, vo vode pripomínajú medúzy, a tak často končia v žalúdkoch veľrýb a korytnačiek – so smrteľnými následkami

675 ton odpadu

pribudne v oceánoch každú hodinu a 80 % z neho predstavujú plasty. Obyvatelia morí sa ich inštinktívne zmocňujú, netušiac, aké nebezpečenstvo predstavujú

100-tisíc plastových úlomkov

na štvorcový meter pláva pri západnom pobreží Švédska. Zatiaľ nevieme, aký dopad budú mať tieto len 0,01-milimetrové čiastočky na naše životné prostredie

100-tisíc morských cicavcov

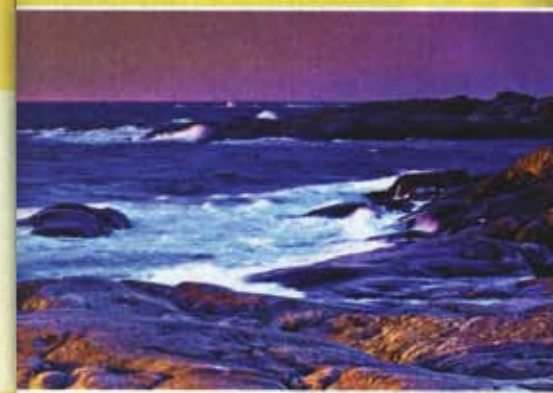
(veľrýby, tulene, delfíny) ročne uhynie práve preto, že sa dostanú do smrteľnej pasce odhodnotených plastov

NOVÉ OSTROVY Z ODPADKOV

Za posledných desať rokov vznikol v Tichom oceáne nový kontinent. Rotujúce morské prúdy totiž na východ a na západ od Havaja nahromadili gigantické množstvá plastového odpadu. Prítom len na východnom „ostrove“ sú ho tri milióny ton.

Japonskí vedci zistili, že v týchto umelých hmotách je koncentrácia jedovatých látok až miliónkrát vyššia než v okolitom mori. Odpadky totiž nasávajú jedy z oceánu ako spongia, čo má katastrofálne následky pre zvieratá, ktoré ich omylom zjedia.

1 milión morských vtákov

hynie na skládkach odpadu, kde hľadajú potravu

125 miliónov ton plastov

sa vyrobí ročne a chemikálie z nich sa dostávajú do tela ľudí a zvierat, ako aj do rastlín